

VUOSI KERTOMUS 2020

ARVO
OIKEIN HYVÄÄ BISNESTÄ

Keitä olemme – mihin pyrimme?

ARVO on yhteiskunnallisen yrittämisen edistäjä Suomessa. ARVO ajaa yhteiskunnallisten ja arvolähtöisten yritysten tunnettuuden ja arvostuksen lisääntymistä sekä tukee yhteiskunnallinen yritys -toimintamallin menestystä. Vaikka Suomessa on ETLAn tutkimuksen (2015) mukaan jopa 20 000 yhteiskunnallisen yrityksen perusmäärittelyn täyttävää yritystä, yhteiskunnallisen yrityksen malli on Suomessa vielä suhteellisen tuntematon. Yhteiselle vaikuttamiselle, järjestäytymiselle ja edunvalvonnalle sekä toimintaedellytysten vahvistamiselle on siis suuri tarve.

YHDESSÄ jäsenyhteisöjemme kanssa olemme vahva ja vaikuttava asiantuntijaverkosto, joka haluaa aktiivisesti vaikuttaa suomalaisen liiketoiminnan tulevaisuuden suuntaan. Keräämme tietoa, tutkimustuloksia ja tarinoita jäsenten työstä. Vaikutamme lainsäädäntöön, koordinoimme alan kannanottoja, kirkastamme yhteiskunnallisten yritysten imagoa ja johdamme niihin liittyvää keskustelua sekä edistämme alan tutkimusta. Teemme aktiivista yhteistyötä elinkeinoelämän, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa yhteiskunnallisten yritysten

liiketoiminnan menestyksen turvaamiseksi. ARVO on edelläkävijä yhteiskunnallisen yritystoiminnan laajentamisessa sekä suunnannäyttäjä yritysten yhteiskuntavastuun osoittamisessa Suomessa.

YHTEISKUNNALLISEN HYVÄN edistäminen on kaiken vastuullisen liiketoiminnan tulevaisuutta. Liittona uskomme uudenaikaiseen yhdessä tekemiseen, mahdollisimman kevyeen ja joustavaan hallintoon sekä ketteriin toimintamalleihin. ARVO on ennen kaikkea verkosto arvolähtöisille toimijoille ja toimintamme tavoitteena on parantaa arvolähtöisten toimijoiden tunnettuutta ja toimintaedellytyksiä liiketoiminnassa.

JÄSENUMME käyttävät taloudellisen voittonsa ensisijaisesti ympäröivän yhteiskunnan kehittämiseen. Yhteiskunnallinen yrittäminen on kilpailuetu ja jäsentemme tuottama arvo on yhteiskunnan etu. Tuemme paikallisuutta ja vaikutamme päätöksentekoon siellä, missä jäsenemme toimivat. Erityisen tärkeää on todentaa toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ja viestiä siitä aktiivisesti.

Perusarvot *Eettisyys, vastuullisuus, menestys, vaikuttavuus*

TOIMINTAAMME OHJAAVAT vahvat perusarvot: *Eettinen* ja *vastuullinen* yritystoiminta, arvolähtöisten yhteisöjen *menestys* liiketoiminnassaan sekä toimintamme yhteiskunnallinen *vaikuttavuus*.

Korostamme toimissamme alan itsesäätelyn merkitystä, pyrimme aktivoimaan laajaa asiantuntijaverkostoamme sekä edistämään yhteiskunnallisten vaikutusten mittaamista ja läpinäkyvää raportointia.

VISIO

ARVO on elinkeinoelämän vastuullinen vaikuttaja ja uudistaja.

MISSIO

Oikein Hyvää Bisnestä.

Strategiset valinnat

YHTEISKUNNALLISIIN ja jäsenistömme tarpeisiin perustuvat, missiomme mukaiset toiminnan strategiset painopisteet ja tavoitteet ovat:

OIKEIN

Yhteiskunnallisen yrityksen tunnistetaan vastuullisen johtamisen edelläkävijöinä.

HYVÄÄ

Palvelut toteutetaan ihmislähtöisesti ja niiden vaikuttavuus on todennettu.

BISNESTÄ

Päätäjät ja kuluttajat ottavat vastuullisuuden ja vaikuttavuuden huomioon ostopäätöksissään.

Näiden strategisten painopistealueiden lisäksi ARVOn toiminnan elinvoimaisuus varmistetaan jäsenten tavoitteita tukevalla verkostotoiminnalla, aktiivisella viestinnällä, uusien jäsenten rekrytoinnilla sekä jäsenten ja kumppanien muodostaman verkoston tiiviillä yhteistyöllä ja vastuullisella talouden hoidolla.

Strategiset toiminnot

Strateginen valinta 1: OIKEIN – ARVO-lupaus auttaa jäseniä toimimaan eettisesti

Haluamme osoittaa yhteiskunnallisten yritysten edelläkävijyyden eettisinä ja vastuullisina toimijoina ja auttaa siitä kertomisessa. Vuodesta 2014 käytössä olleiden ARVOn eettisten periaatteiden pohjalta luotiin vuonna 2019 ARVO-lupaus, osoitus ARVOn jäseniä yhdistävästä eettisestä perustasta. Lupauksen viisi kohtaa ovat: *vastuu ihmisestä ja ympäröivästä yhteiskunnasta, vastuullinen talous, vastuu ympäristöstä, avoimuus ja hyvä hallinto sekä vaikuttavuus syntyy yhteistyöllä.*

ARVO-lupaus kokoaa yhteen yhteiskunnallisen yrityksen peruspilarit, joihin tukeutumalla tehdään kestävä, vastuullista ja vaikuttavaa liiketoimintaa. Noin kolmasosa jäsenistä on allekirjoittanut lupauksen virallisesti ja fyysisiä allekirjoituksia pyritään jatkamaan vuonna 2021. Lupauksen käytäntöön viemistä esiteltiin neljällä jäsenistä kertovalla videolla.

Strateginen valinta 2: HYVÄÄ – Vaikuttavuuden todentaminen ja kehittäminen

Yhteiskunnallisten haasteiden kestävä ratkaisut edellyttävät toiminnan vaikutusten systemaattista todentamista. ARVO koordinoi vuosina 2016–2019 *Hyvän Mitta* -hanketta, jossa selvitettiin ja kehitettiin keinoja toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden johtamiseen ja arviointiin.

Vuonna 2020 Hyvän Mitassa kehitettyjä työkaluja ja etenkin vaikuttavuusketjua hyödynnettiin laajasti Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttäjän rakentamisessa. ARVOn asiantuntija Katja Anoschkin piti myös useita luentoja ja webinaareja vaikuttavuuden todentamisesta ja kehittämisestä pitkin vuotta 2020.

Vuoden 2020 lopussa aloitettiin suunnittelu yhteiskunnallisten yritysten osaamisen kehittämisen kokonaisuudesta, jota tullaan toteuttamaan vuonna 2021.

Strateginen valinta 3: BISNESTÄ – Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttämö

Vuonna 2020 toteutettiin Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttämö, joka jatkoi Sitran aloittamaa työtä vaikuttavuusinvestoinnin ja vaikuttavuuden Bootcampien parissa. Kiihdyttämö rakennettiin tiiviissä yhteistyössä pohjoismaisen Impact Startup -koalition kanssa. Suomessa, Norjassa ja Tanskassa toteutettiin syksyllä 2020 samanaikaisesti kiihdyttämö, jonka teemana oli työ. Kaikissa kolmessa maassa mukaan haettiin avoimesti yrityksiä ja yhteisöjä, jotka kehittävät uutta liiketoiminnallista ratkaisua vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymisen tukemiseksi.

Yhteispohjoismaisesti kehitetyistä kokonaisuuksista ARVO oli vahvasti mukana vaikuttavuuden johtamiseen ja kehittämiseen liittyvässä kokonaisuudessa, sekä päävastuussa julkisten hankkijoiden koulutukseen tarkoitetusta Public Procurement lab -kokonaisuudesta.

Public Procurement lab -kokonaisuus rakennettiin Työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa toimivan Vaikuttavuusinvestoimisen osaamiskeskuksen kanssa. Ytimessä oli asiantuntijatyönä tehty ”Osatyökykyisten työllistämisen yhteiskunnallisen hyödyn mallinnus”, jota hyödynnettiin Public Procurement labin lisäksi laajasti myös yrityksille suunnatussa kiihdyttämössä. Public Procurement lab -webinaareihin osallistui 35 julkisten hankintojen ja työllistymisen parissa työskentelevää virkamiestä 14 kunnasta. Webinaareissa käsiteltiin vaikuttavuusperusteisia julkisia hankintoja erityisesti työllistymisen edistämisen näkökulmasta.

Yrityksille ja liiketoimintaa harjoittaville järjestöille suunnattuun kiihdyttämöön saatiin määräaikaan mennessä 33 hakemusta, joista 30 kutsuttiin elokuun Bootcampille. Koronaviruksesta johtuen Bootcamp päätettiin järjestää samanaikaisesti sekä etänä että fyysisesti Espoon Keilaniemessä. Kaksipäiväinen vaikuttavuuteen ja liiketoimintaan keskittynyt

Bootcamp sai osallistujilta erittäin hyvät palautteet ja toi ARVOLle positiivista näkyvyyttä.

Bootcampilta valittiin viisi tiimiä jatkamaan syksyn intensiiviseen kiihdyttämövaiheeseen. Nämä olivat: BearIt Oy, Live Palvelut, Y-Säätiö, Nuorten Ystävät sekä ESKOT ry. Tiimit saivat kukin oman yritysvalmentajan, joilta he saivat henkilökohtaista tukea ja valmennusta 30 tuntia syksyn aikana. Lisäksi järjestettiin kolme lähileiriä, joihin kuului sekä yhteispohjoismaisia online-päiviä, että fyysisiä työpajoja Espoossa ARVOn Invalidisäätiöltä käyttöön saamissa tiloissa. Kiihdyttämö päättyi 8.12. järjestettyyn online-Demopäivään, jota oli ilmoittautunut seuraamaan 153 henkilöä.

Kiihdyttämö rakennetaan tiiviissä yhteistyössä pohjoismaisten Impact Startup -vaikuttavuuskiihdyttämöjen kanssa, kumppaneina Ferd (NOR), Den Sociale Kapitalfond (DEN) ja Prosper (SWE). Pohjoismaista kehitystyötä tuki Nordic Innovation. Sitran lisäksi kotimaisia kumppaneita olivat Invalidisäätiö, Tradeka ja Y-säätiö.

Kiihdyttämö toi ARVOLle lisänäkyvyyttä muun muassa sosiaalisessa mediassa, kun Impact Startup -tapahtumat keräsivät hyvin huomiota. Lisäksi Kiihdyttämön seurauksena ARVOon on tullut myös useita kiinnostuneita jäsentiedusteluja. Kiihdyttämö kasvatti ARVOn osaamista vaikuttavuusliiketoiminnan neuvonnasta ja kehittämisestä. Valmiiden koulutusrunkojen pohjalta voidaan lähteä tulevana toimintavuonna järjestämään minikiihdyttämöitä.

Keskeisimmät tapahtumat

PÄÄTAPAHTUMAT, EDUNVALVONTA JA PALKITSEMISET

ARVO-webinaari järjestettiin 27.4.

Pääpuhujana oli tutkija, KTT Saila Tykkyläinen, joka piti mielenkiintoisen luennon yhteiskunnallisten yritysten kasvustrategioista tuoreen väitöskirjansa pohjalta. Lisäksi ARVOn toimitusjohtaja Kimmo J. Lipposen johdolla käytiin läpi koronaviruksen aiheuttamaa poikkeustilannetta jäsenille tehdyn kyselyn pohjalta.

Kevään 2020 edunvalvontaa hallitsi pandemiaksi levinnyt koronavirus ja sen seuraukset elinkeinoelämälle. Yhteiskunnalliset yritykset olivat vaarassa jäädä valtion kokoamien kriisitukien ulkopuolelle, kun yhdistys- ja säätiömuotoiset toimijat eivät alkuun voineet hakea Business Finlandin ja ELY-keskusten kautta jaettuja valtion tukia. ARVO julkaisi kannanoton jäsenten näkemysten pohjalta ja viesti aktiivisesti päättäjien suuntaan myös sosiaalisessa mediassa. Lisäksi ARVO oli mukana SOSTE:n, Kuntaliiton, HALI:n ja ERTO:n yhteiskannanotossa. Loppukeväästä yhdistykset pääsivät ELY-keskusten jakamien tukien piiriin.

ARVO oli aktiivisesti mukana TEM:n yhteiskunnallisten yritysten tukistrategian valmistelussa. ARVO osallistui kuulemistilaisuuksiin ja antoi lausuntoja ja lisätietoja. Toimitusjohtaja Kimmo J. Lipposta haastateltiin henkilökohtaisesti strategian pohjatyössä.

ARVO-päivä järjestettiin ensimmäistä kertaa etätapahtumana 17.11. Puhujina olivat Perho Liiketalousopiston kestävä kehityksen asiantuntija Maria Runonen, TEM:n Yhteiskunnallisten yritysten strategiasta vastaava Kimmo Ruth, vaikuttavuusperusteisiin julkisiin hankintoihin erikoistunut asiantuntija Anna Kuusniemi-Laine sekä uudenlaiseen verkostomaiseen arvonluontiin paneutunut yrittäjä ja tutkija Tuukka Ylälahti.

Vuoden vaikuttavin ARVO-teko 2020 päätettiin jakaa toimijalle, joka helpotti vaikuttavalla toiminnalla ihmisten elämää koronapandemian keskellä. Saapuneista hakijoista voittajaksi valikoitu Valtiokonttorin kustannustuki-hanke, jossa nopealla ja innovatiivisella työotteella kehitettiin uusi palvelu, josta yrittäjät pystyivät helposti ja nopeasti hakemaan tukea liiketoiminnalleen.

Kunniamaininnan sai Marttaliiton, Suomen Tekstiiliopettajien liiton ja Naisten Valmiusliiton yhteinen #kasvomaskitalkoot -kampanja, jossa kansalaisia opastettiin tekemään itse kankaisia kasvomasseja.

VIRALLISET KOKOUKSET

ARVOn sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin 27.4.2020 ja syyskokous 3.12.2020. Kokouksissa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Kumppanuudet

LIITON strategiset hankkeet on rakennettu tiiviissä yhteistyössä jäsenten ja vahvan kumppaniverkoston kanssa. Uskomme, että aktiivisella verkostotyöllä työmme vaikuttavuus on moninkertainen suhteessa kenenkään yksin tekemään työhön. Vuonna 2020 tuli päätökseensä baltialaisten yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettu Nordplus -hanke, jossa ARVO oli mukana. Hankkeen lopputuloksen syntyi julkaisu ”Social Enterprises in Lithuania, Estonia and Finland”, johon ARVO tuotti kaksi suomalaista case-artikkelia. Koko julkaisun pohjana käytettiin Hyvän Mitassa kehitettyä vaikuttavuusketjua. Lisäksi vuonna 2020 ARVO teki läheistä yhteistyötä Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiö Itlan kanssa. ARVO oli viestintäyhteistyökumppanina Itlan ja ARVOn jäsenen Venner Oy:n #lapsellelounas -kampanjassa, sekä yhtenä pääyhteistyökumppanina Itlan YHTEISÖ + VAIKUTTAVUUS -bootcampeilla.

Talous ja rahoitus

Hallituksen tavoitteena on ollut saada liiton taloudellinen tulos positiiviseksi ja siinä onnistuttiin kolmantena vuonna peräkkäin. Tilikauden tulos oli 88 577,48 euroa eli hieman budjetoitua parempi. Tuotot koostuivat pääosin jäsenmaksuista ja hanketuotoista.

Jäsenmaksujen kokonaissumma oli 185 451 euroa (kasvua edellisvuoteen 6,7%). Liiton jäsenmäärä 31.12.2019 oli 63 (kasvua edellisvuoteen 17%).

Toimintaa koskevat riskit ja epävarmuustekijät

Liiton toiminnan merkittävin riski on edelleen jäsenhankinnan toivottua hitaampi eteneminen. Taloudellista riskiä minimoidaan aktiivisella jäsenpalvelujen kehittämisellä toimintasuunnitelman mukaisesti tiiviissä yhteistyössä olennaisimpien katto-organisaatioiden ja sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on edelleen tehostaa jäsenhankintaa liiton toiminnan tavoitteita kirkastamalla sekä luodaan uusia taloudellisia tukijalkoja jäsenmaksutulojen rinnalle hanketoiminnan ja uusien palvelujen myötä.

Olennaisimmat avustukset

Liitto sai tukea hankekumppaneilta yhteensä 226 647,77 euroa erillisten hankesuunnitelmien

mukaisesti. Liitto ei hakenut perustoimintaansa ulkopuolista avustusta.

Henkilöstö

Liiton palveluksessa oli koko vuoden kolme työntekijää, toimitusjohtaja, viestinnän asiantuntija ja kiihdyttämöpäällikkö. Koronatoimena toimitusjohtaja sekä viestinnän asiantuntija olivat osa-aikaisesti lomautettuina huhti-toukokuussa 2020. Marraskuussa liiton pitkäaikainen toimitusjohtaja Kimmo J. Lipponen lähti uusien haasteiden pariin ja hallitus rekrytoi ripeästi uudeksi toimitusjohtajaksi Ulla Nordin, joka aloitti tehtävässä 1.11.2020.

ARVOn hallituksessa jatkoivat vuonna 2020 Pentti Lemmetyinen (pj., Setlementtiliitto), Tuomas Koskela (vpj., Aspa-säätiö), Ritva Ulander (Voltereta Palvelut), Kirsi Konola (Kehitysvammaisten Palvelusäätiö), Jukka Rautavalta (Diakonissalaitos), Juha Kaakinen (Y-Säätiö), Soile Kuitunen (Kuntoutussäätiö) ja Juha Ojajärvi (Liiketalousopisto Perho Oy).

Taloushallintopalvelut toteutettiin koko tilikauden ajan ostopalveluna Aallon Oy:ltä.

Tulevaisuudennäkymät

Tarve yhteiskunnalliselle yritystoiminnalle on edelleen voimakkaassa kasvussa sekä Suomessa

että kansainvälisesti. Yhteiskunnallisen keskustelun sävy ja sisältö on muuttunut Suomessa erityisesti viimeisen vuoden aikana yritysten vastuullisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevaksi. Maan uusi hallitus on ilmaissut haluavansa tukea yhteiskunnallisten yritysten toimintaedellytyksiä ja lisätä niiden

määrää Suomessa. Liiton missio ja strategiset hankkeet ovat ajankohtaisempia kuin koskaan aiemmin ja vastaanotto sekä nykyisten että potentiaalisten jäsenten ja sidosryhmien keskuudessa on ollut erittäin innostunutta.

ARVO || OIKEIN HYVÄÄ BISNESTÄ